

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVÍŠTĚ
V LOKTI

Ing. Marek BABUŠKA, CSc.

Fibichova 17

460 01 LIBEREC

Váš dopis čj. / ze dne: 24. února 2017
Naše čj.: NPU-342/18048/2017
Vyřizuje: Mgr. Otáhal David
Spisový znak: 820.2
Loket 04.04.2017

Kraj Karlovarský, okres Cheb, Dolní Žandov – Manský dvůr č. p. 133, vila Milana Babušky č. p. 301 – odborné posouzení areálu statku a vily

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Lokti, na základě žádosti majitele areálu tvz. Manského dvora č. p. 133 (st. p. č. 212/1, k. ú. Dolní Žandov) a sousední vily č. p. 301 (st. p. č. 340, k. ú. Dolní Žandov) sděluje následující:

Areál výše uvedených nemovitostí má dle názoru odborné organizace státní památkové péče vysokou krajinnou a historickou hodnotu. Počátky osídlení v dané lokalitě jsou kladeny až do poloviny 13. století, nepřetržitá linie osídlení od vrcholného středověku do současnosti je pro de facto soliterní usedlost situovanou mimo městské či venkovské urbanistické celky velmi vzácná. Cenná je rovněž symbióza tradičního statku tzv. franckého typu s pro Chebsko typickým hrázděným dekorem štítů s kvalitní autorskou modernistickou vilou z 1. poloviny 20. století¹. Protože bohužel vinou předchozí neúdržby v období tzv. socialismu došlo k zásadnímu poškození stavebních konstrukcí celého areálu, musely být stavební zásahy při opravě dvora poměrně razantní, čímž došlo ke ztrátám autentických hodnot dvora. Jeho hmota a vzhled však na dlouhý stavební vývoj areálu vhodně navazují, mimořádně hodnotná je rovněž postupná revitalizace krajinářských zásahů provedených před 2. světovou válkou významným československým ichtyologem profesorem Schaferny. Hodnota lokality proto není soustředěna pouze do zastavěného prostoru, ale spočívá především ve vazbě tradičních staveb s okolní kulturní krajinou a tradičním – trvale udržitelným – způsobem hospodaření.

¹ Vila byla postavena ve 30. letech 20. století majitelem Manského dvora, architektem Milanem Babuškou, mj. autorem budov Národního technického a Zemědělského muzea na pražské Letné. Viz Zeman Luboš (ed.) - Slavné vily Karlovarského kraje, Praha 2010, s. 216-218

Vedle architektonických hodnot jednotlivých staveb a jejich vzájemné kooperace mezi sebou a mezi (naštěstí již opět) pečlivě obhospodařovanou kulturní krajinou nejbližšího i širšího okolí je neméně významná historie areálu zejména v průběhu 20. století. Manský dvůr se v tomto období stal svědkem všech zásadních dějinných zvrátů definujících novodobé české dějiny. V rámci pozemkové reformy nově vzniklé Československé republiky se z něj stal tzv. zbytkový statek, který na počátku 30. let zakoupil významný pražský architekt prof. dr. ing. arch. Milan Babuška, jemuž byl po okupaci Sudet konfiskován a stal se sídlem Konráda Henleina, vůdčí postavy sudetoněmeckého hnutí a válečného zločince. Krátké poválečné období, kdy byl statek vrácen Milanu Babuškově, ukončil komunistický puč v roce 1948, vinou kterého byl statek Milanu Babuškově konfiskován podruhé. Péčí socialistického hospodáře byl statek zcela devastován a po konci vlády jedné strany vrácen v restituci zpět rodině původního majitele. Z pohledu předchozích křivd je současný opětovný pokus o vyvlastnění části pozemků patřících potomku původního majitele smutným a nešťastným paradoxem, zejména je-li činěn kvůli chystanému dramatické narušení místního krajinného rázu vedením velmi vysokého napětí.

Mgr. Romana Riegerová
ředitelka

